

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Zygmunt
Nazwisko: Broniewski
Miejsce urodzenia: Głinojeck
Data urodzenia: 21-10-1890
Imię ojca: Bohdan
Imię matki: Eugenia
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Zygmunt Broniewski (ur. w 1890 r.) oficer kawalerii Wojska Polskiego w latach 1918-1921 (w stopniu majora), od 20 października 1944 komendant główny Narodowych Sił Zbrojnych. W styczniu 1945 wydał rozkaz marszu na Zachód dowódcy Brygady Świętokrzyskiej NSZ. Gen. Zygmunt Broniewski pozostał w kraju, aby kierować pozostałymi komendami i oddziałami NSZ i ich walką z komunistami. Zagrożony aresztowaniem przez UB, w sierpniu 1945 przedostał się do południowych Niemiec, gdzie przebywali żołnierze Brygady Świętokrzyskiej. Zygmunt Broniewski figuruje w zapisach ewidencyjnych oraz w kartotekach MBP i m.in. WUBP w Krakowie oraz WUBP w Lublinie z lat 1945-1952. Zapisano w nich między innymi, iż Zygmunt Broniewski to "były właściciel majątku Garbów, woj. lubelskie", który "do września 1944 był dowódcą III Okręgu [Lubelskiego] NSZ", a "od X-XI 1944 r. Komendantem Głównym NSZ". Zapisano, iż ww. "od grudnia 1944 przebywał w Krakowie, gdzie ustanowił czasowo KG NSZ", a następnie w Podkowie Leśnej pod Warszawą. Zannotowano, iż Zygmunt Broniewski w sierpniu 1945 "zbiegł z kraju do Niemiec Zachodnich", gdzie "został dowódcą kompanii wartowniczych" [złożonych głównie z żołnierzy NSZ i pełniących służbę wartowniczą przy obiektach armii USA].</p>		<p>Wpis na podstawie zapisów ewidencyjno-kartotecznych.</p>
<p>Zygmunt Broniewski pseud. "Bogucki" figuruje jako "dowódca NSZ" wraz z kilkudziesięcioma innymi żołnierzami i oficerami NSZ w aktach Dep. III MBP z lat 1945-1954. Akta te zostały opracowane w roku 1976 w MSW w Wydziale II Biura "C" i zatytułowane "Charakterystyka Nr 34". Akta te dot. Komendy Głównej Narodowych Sił Zbrojnych w latach 1944-1946 i obejmują m.in. następujące rodzaje dokumentów: charakterystyki, kwestionariusze osobowe i tzw. karty na czyn przestępczy.</p>		<p>IPN BU 0189/35 (Charakterystyka Nr 34).</p>

Zygmunt Broniewski pseud. "Bogucki" figuruje wraz z innymi oficerami NSZ w aktach Dep. II MBP z lat 1944-1945 zatytułowanych "NSZ Komendant Główny Zygmunt Broniewski ps. >Bogucki<". Materiały zawierają dokumenty dot. organizacji pracy, kadry, prowokacji sowieckich, rozkazów i instrukcji.

IPN BU 1569/17 (891, 896, 5526, 5528, 5527, 5530, 5454, 5544, 5532, N/79).

Zygmunt Broniewski pseud. "Bogucki" figuruje wraz z kilkudziesięcioma innymi żołnierzami i oficerami NSZ w aktach Dep. III MBP, Wydz. III WUBP w Bydgoszczy, Wydz. III WUBP w Katowicach, Wydz. III WUBP w Lublinie i innych WUBP z lat 1946-1964. Akta te zostały zatytułowane "Materiały ustaleniuowe dotyczące byłych członków NSZ". Materiały te obejmują przede wszystkim akta Rozpracowania Obiektowego kryptonim "Kanały". To rozpracowanie dotyczyło agentury anty-komunistycznego wywiadu Narodowych Sił Zbrojnych tak w okresie okupacji, jak i po wyzwoleniu - głównie na terenie ówczesnego (powojennego) woj. bydgoskiego, lubelskiego, katowickiego, krakowskiego i warszawskiego. Rozpracowanie Obiektowe krypt. "Kanały" rozpoczęto - na polecenie szefów Dep. III MBP - w ostatnich dniach sierpnia 1951. Akta te zawierają między innymi liczne dane o strukturze, ludziach i niektórych działaniach wywiadu i kontrwywiadu NSZ z lat 1943-1947, protokoły kilkunastu przesłuchań osób "podejrzanych" i "świadków" z kręgu NSZ oraz raporty i plany poszczególnych jednostek UB i MBP.

IPN BU 00231/234 t. 1 i 7 (1174/IV, 1174/d/3).

Zygmunt Broniewski pseud. "Bogucki" figuruje wraz z kilkudziesięcioma innymi żołnierzami NSZ w aktach WUBP w Lublinie z lat 1944-1950. Materiały te, zawierające m.in. kwestionariusze osobowe żołnierzy i oficerów okręgu lubelskiego NSZ, zostały opracowane w roku 1986 przez Wydział "C" Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych w Lublinie na potrzeby Wydziału II Biura "C" MSW. Zostały opisane jako "Charakterystyka nr 117: Narodowe Siły Zbrojne - Okręg Lubelski, dowódca: Zygmunt Broniewski ps. Bogucki".

IPN BU 0187/109 t. 1-9 (Charakterystyka Nr 117, p. 118).